

Työeläkelaitoksille

MYEL 11 §:N 1 MOMENTIN JA YEL 11 §:N 1 MOMENTIN MUKAISTEN
REKISTERÖIMISKELPOISTEN LISÄETUJEN KARTTA

Eläketurvakeskuksen hallitus on vahvistanut 21.12.1993 MYEL 11 §:n 1 momentin ja YEL 11 §:n 1 momentin mukaisten rekisteröimiskelpoisten lisäetujen kartan. Karttaan on tehty muutoksia 1.1.1994 voimaan tulevien lainmuutosten johdosta.

Lisäeläkettä laskettaessa peruseläkkeessä ei oteta huomioon yli 60 vuotiaita koskevaa korotettua karttumaa. Vakuutus sopimusta tehtäessä voidaan kuitenkin ottaa huomioon jo ansaittu peruseläkkeen korotus.

Rajoituksen perusteena oleva korkein eläkkeen perusteena oleva työtulo tai palkka valitaan sellaisesta yrittäjänäolojaksosta tai työsuhteesta, josta eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luetaan vähintään vuosi. Jos yrittäjällä ei ole tällaista yrittäjänäolojaksoa tai työsuhdetta, käytetään rajoituksessa tähän yrittäjänäolojaksoon liittyvää eläkkeen perusteena olevaa työtuloa.

Kartasta on poistettu kohta, jonka mukaan lisäeläke on voitu suorittaa hakemuksesta vanhuuseläkkeenä osa-aikaeläkkeen yhteydessä.

ELÄKETURVAKESKUS

Markku Hänninen

Martti Hännikäinen

Liite

MYEL 11 §:n 1 momentin ja YEL 11 §:n 1 momentin
mukaisten rekisteröimiskelpoisten lisäetujen kartta

SU/Eija Kaipainen-Perttula

27.12.1993

**MYEL 11 §:N 1 MOMENTIN JA YEL 11 §:N 1 MOMENTIN MUKAISTEN
REKISTERÖIMISKELPOISTEN LISÄETUJEN KARTTA**

Seuraavassa esitettyjä lisäetujen laskusääntöjä käytetään laskettaessa lisäedun määrää lisäedun tai sen muutoksen voimaantullessa. Muulloin lisäetu on voimassa viimeksi tehdyn laskelman mukaisena, tarkistettuna TEL 9 §:ssä tarkoitetulla indeksillä.

I Eläkkeen saamisen ehtoja koskevat parannukset**a) Eläkeikä**

Lisäturvan eläkeikä voidaan valita paitsi 65 vuodeksi myös täysinä vuosina tätä alhaisemmaksi.

b) Henkilöpiiri

MYEL 22 §:n 8 momentissa tarkoitetulle maatalousyrittäjälle voidaan järjestää kohdissa II a ja III b sanotun suuruinen vanhuus- ja perhe-eläketurva.

II Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen määrää koskeva lisäetu

Milloin työkyvyttömyys aiheutuu sellaisesta sairaudesta, viasta tai vammasta, joka yrittäjällä oli saman yrittäjänäolojakson alkaessa, hänellä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen lisäeläketurvan perusteella vain, jos hän on tullut työkyvyttömäksi lisäeläketurvan piiriin tultuaan ja aikaisintaan vuoden kuluttua jakson alkamisesta.

a) Vanhuuseläkkeen suuruus

Vanhuuseläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettäviä laskusääntöjä noudattaen:

Työtulo

Lisäeläkkeen perusteena oleva työtulo tulee määritellä samoin kuin se on määritelty henkilön peruseläketurvan osalta kuitenkin niin, että sanottu tulo voi ylittää YEL 7 §:n 1 momentissa mainitun markkamäärän.

Täysi lisäeläke

Lisäeläkkeen suuruus lasketaan niin, että lisäeläkkeen ja samaan yrittäjänäolojaksoon perustuvan YEL:n (MYEL:n) mukaisen peruseläkkeen yhdessä muodostama tavoite-eläke on enintään 66 % lisäeläkkeen perusteena olevasta työtulosta. Peruseläkkeen tavoitemäärää laskettaessa eläkkeeseen oikeuttava aika luetaan 65 vuoden ikään saakka.

MYEL 22 §:n 8 momentissa tarkoitetun maatalousyrittäjän vanhuuseläkkeen suuruus lasketaan edellä olevan mukaan merkitsemällä samaan yrittäjänäolojaksoon perustuva peruseläke nollassi.

SU/Eija Kaipainen-Perttula

27.12.1993

Peruseläkkeen laskenta YEL:n (MYEL:n) mukainen peruseläke tulee laskea ottaen huomioon TEL 8 §:n mukainen yhteensovitus kansaneläkkeen ja TEL 8 §:n 4 momentin 1, 2, 10, 11, 12 ja 13 kohtien eläkkeiden kanssa. Peruseläkettä laskettaessa ei oteta huomioon YEL 5 §:n 1 momentissa ja MYEL 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua yli 1,5 prosentin vuotuista karttumaa vastaavaa peruseläkkeen osaa. Ansaittu peruseläke voidaan kuitenkin ottaa kokonaan huomioon.

Peruseläkkeen korotusta TEL 7 c §:n perusteella ei oteta huomioon lisäeläkkeen määrää laskettaessa.

Rajoittaminen

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että se yhdessä edellä määritellyn samaan yrittäjätoimintaan liittyvän peruseläkkeen ja muiden YEL:n, MYEL:n, TEL:n, MEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden kanssa on enintään 66 % korkeimmasta YEL:n, MYEL:n ja TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta työtulosta tai palkasta. Korkein eläkkeen perusteena oleva työtulo tai palkka valitaan sellaisesta yrittäjänäolojaksosta tai työsuhteesta, josta eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luetaan vähintään vuosi. Jos yrittäjällä ei ole tällaista yrittäjänäolojaksoa tai työsuhdetta, käytetään rajoituksessa tähän yrittäjänäolojaksioon liittyvää eläkkeen perusteena olevaa työtuloa. MYEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevana työtulona pidetään tällöin vähintään MYEL 19 §:n 3 momentissa tarkoitettua työtuloa. Sikäli kuin yrittäjänäolojakso ja työsuhte ovat rinnakkaisia lasketaan työtulo ja palkka yhteen rajoitusta tehtäessä.

Korkeinta työtuloa tai palkkaa valittaessa käytetään YEL- ja MYEL-vapaakirjojen osalta perusturvan mukaisen eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ja jatkuvan yrittäjänäolojaksos osalta lisäeläkkeen perusteena olevaa työtuloa.

Lisäosa

Jos lisäeläketurvan eläkeikä on alempi kuin 65 vuotta, vakuutukseen voi sisältyä vanhuuseläkkeen lisäosa. Lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan alennetun eläkeiän täyttämistä alkaen eläkeiän alentamisen takia karttumatta jäävää peruseläkettä. Lisäksi lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan alennetun eläkeiän täyttämistä alkaen alennettuun eläkeikään mennessä karttuneen peruseläkkeen varhentamisvähennyistä. Tällöin varhentamisvähennys lasketaan eläkeikään, kuitenkin aikaisintaan 60 vuoden ikään. Eläkeiän ollessa alle 60 vuotta lisäosa korvaa edellä sanotun lisäksi alennettuun eläkeikään karttuneen 60 vuoden ikään varhennetun peruseläkkeen alennetusta eläkeiästä 60 vuoden ikään saakka ja sisältyy tältä osin aina vakuutukseen. Lisäosaa laskettaessa peruseläkkeen määrään sisällytetään myös samaan yrittäjätoimintaan perustuvat YEL:n 7 §:n 3 momentin mukaisten vapaakirjojen määrät.

Jos vanhuuseläkkeelle siirtyminen lykkääntyy yli eläkeiän, lisäosaa muunnetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministerin vahvistamien perusteiden mukaisesti siten, että sen pääoma-arvo säilyy.

Jos perusvakuutuksen mukainen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke alkaa eläkeiän täyttämisen jälkeen, lisäosaa rajoitetaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien ehtojen mukaisesti. Jos vakuutuksenottaja saa ennen eläkeiän täyttämistä alkanutta perusvakuutuksen mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, lisäosaa ei makseta.

b) Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen suuruus

Täyden työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen suuruus tulee määrittää kuten 65 vuoden eläkeikää vastaavan lisävanhuuseläkkeen suuruus.

Osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen määrä on puolet täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä.

c) Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen yhteensovitus eräiden muiden eläkkeiden kanssa

Jos vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä saava henkilö lisäksi saa tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta tai sotilasvammalain nojalla myönnettyä elinkorkoa, nämä ensisijaiset etuudet ja hänen työ- tai virkasuhteeseensa tai yrittäjätoimintaansa perustuvat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeensä yhteensovitetaan noudattaen soveltuvin osin työntekijäin eläkelain 8 ja 8 a §:n säännöksiä. Yhteensovitusrajaa laskettaessa käytetään samaa prosenttilukua kuin lisäeläkettä rajoitettaessa. Osaeläkettä yhteensovitettaessa käytetään tällöin prosenttilukua, joka on puolet edellä mainitusta prosenttiluvusta.

Yhteensovituksen johdosta lisäeläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että edellisessä kappaleessa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jolle henkilöllä olisi ollut oikeutta siinä tarkoitettuun ensisijaiseen etuuteen.

III Perhe-eläkkeen määrää koskeva lisäetu

a) Perhe-eläkkeen ehdot

Perhe-eläkkeen saamisen ehdot ovat samat kuin TEL 4 §:ssä, 4 a §:ssä ja 4 b §:ssä sanotut.

TEL 4 §:n 5 momentin 4 kohdassa tarkoitettu entinen puoliso ei kuitenkaan ole oikeutettu lisäeläkkeeseen.

Lisäperhe-eläkettä ei suoriteta

- leskelle, jolle TEL 4 b §:n 2 momentin mukaisesti aletaan lakkautettua leskeneläkettä maksaa uudelleen; tai

SU/Eija Kaipainen-Perttula

27.12.1993

- jos yrittäjä on kuollut vuoden kuluessa yrittäjänäolojakson alkamisesta ja kuoleman pääsiallisena syynä on sairaus, joka on selvästi ilmennyt ennen yrittäjänäolojakson alkamista, taikka sellainen vika tai vamma, jonka hän oli saanut ennen sanottua ajankohtaa, tai jos yrittäjä lisäeläketurvan piiriin tulostaan lähtien kuolemaansa saakka on ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön.

b) Perhe-eläkkeen suuruus

Lisäperhe-eläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettäviä periaatteita noudattaen:

Lisäeläkkeen perusteena olevan työtulon laskemisessa ja korkeimman työtulon tai palkan valitsemisessa on noudatettava edellä vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen yhteydessä mainittuja periaatteita.

Täysi lisäperhe-eläke

Lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan vähentämällä kokonaisperhe-eläkkeestä samaan yrittäjänäolojaksoon perustuva YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke, joka on laskettu ottamatta huomioon TEL 8 c - 8 f §:n mukaista eläkesovitusta. Perusperhe-eläkettä laskettaessa eläkkeeseen oikeuttava aika luetaan 65 vuoden ikään saakka.

Kokonaisperhe-eläke on, jos edunsaajina on leski ja vähintään kaksi lasta, enintään 66 % lisäeläkkeen perusteena olevasta työtulosta. Sanotusta määrästä kokonaisperhe-eläkkeen enimmäismäärä on:

- 6/12, jos edunsaajana on leski yksin
- 10/12, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi
- 4/12, jos edunsaajana on yksi lapsi
- 7/12, jos edunsaajina on kaksi lasta
- 9/12, jos edunsaajina on kolme lasta ja
- 10/12, jos edunsaajina on neljä tai useampia lapsia.

MYEL 22 §:n 8 momentissa tarkoitetun maatalousyrittäjän jälkeen maksettavan lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan edellä olevan mukaan merkitsemällä samaan yrittäjänäolojaksoon perustuva perusperhe-eläke nolllaksi.

Peruseläkkeen laskenta

YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke yhteensovitetaan TEL 8 §:n 4 momentin kohdissa 1, 2, 10, 11, 12 ja 13 mainittujen eläkkeiden kanssa. Tällöin yhteensovitusrajana käytetään 60 % yhteensovitusperusteesta, kun edunsaajina on leski ja kaksi lasta. Muussa tapauksessa prosenttiluku muunnetaan edunsaajien lukumäärää vastaavaksi käyttäen aikaisemmin esitettyjä suhdelukuja. Perusperhe-eläkettä laskettaessa ei oteta huomioon YEL 5 §:n 1 momentissa ja MYEL 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua yli 1,5 prosentin vuotuista karttumaa vastaavaa peruseläkkeen osaa. Ansaittu peruseläke voidaan kuitenkin ottaa kokonaan huomioon.

SU/Eija Kaipainen-Perttula

27.12.1993

Lisäperhe-eläkkeen rajoituksessa tarvittavat muut TEL 8 §:n 4 momentin kohdissa 1, 2, 10, 11, 12 ja 13 mainitut eläkkeet yhteensovitetaan vastaavalla tavalla kuin YEL:n (MYEL:n) mukainen peruserhe-eläke.

Rajoittaminen

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että se yhdessä edellä määritellyn samaan yrittäjätoimintaan liittyvän peruserhe-eläkkeen ja muiden YEL:n, MYEL:n, TEL:n, MEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaisten eläkesovittamattomien perhe-eläkkeiden kanssa on enintään 66 % korkeimmasta YEL:n, MYEL:n ja TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta työtulosta tai palkasta. Korkein eläkkeen perusteena oleva työtulo tai palkka valitaan sellaisesta yrittäjänäolojaksosta tai työsuhteesta, josta eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi luetaan vähintään vuosi. Jos edunjättäjällä ei ole tällaista yrittäjänäolojaksoa tai työsuhdetta, käytetään rajoituksessa tähän yrittäjänäolojaksoon liittyvää eläkkeen perusteena olevaa työtuloa. MYEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevana työtulona pidetään tällöin vähintään MYEL 19 §:n 3 momentissa tarkoitettua työtuloa. Edellä mainittua prosenttilukua käytetään, kun edunsaajina on leski ja kaksi lasta. Muussa tapauksessa prosenttiluku muunnetaan edunsaajien lukumäärää vastaavaksi käyttäen edellä esitettyjä suhdelukuja. Sikäli kuin yrittäjänäolojakso ja työsuhde ovat rinnakkaisia, työtulo ja palkka lasketaan yhteen rajoitusta tehtäessä.

Lisäosa

Jos lisäeläketurvan eläkeikä on alempi kuin 65 vuotta, vakuutukseen voi sisältyä perhe-eläkkeen lisäosa, joka maksetaan, jos vakuutuksenottaja kuolee eläkeiän täyttämiskuukauden jälkeen. Lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan eläkeiän alentamisen takia karttumatta jäävää peruseläkettä. Lisäksi lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan alennettuun eläkeikään mennessä karttuneen peruseläkkeen varhentamisvähennyistä, jos vakuutuksenottaja kuolee aikaisintaan 60 vuoden iässä. Tällöin varhentamisvähennys lasketaan eläkeikään, kuitenkin aikaisintaan 60 vuoden ikään. Lisäosaa laskettaessa peruseläkkeen määrään sisällytetään myös samaan yrittäjätoimintaan perustuvat YEL 7 §:n 3 momentin mukaisten vapaakirjojen määrät.

Jos vakuutuksenottaja kuollessaan sai tai hänellä oli oikeus saada ennen eläkeiän täyttämishetkeä alkanutta perusvakuutuksen mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä tai edellä mainittujen eläkkeiden jälkeen välittömästi 65 vuoden iässä alkanutta vanhuuseläkettä, perhe-eläkkeen lisäosaa ei makseta.

c) Lisäperhe-eläkkeen jakaminen edunsaajien kesken

Lisäperhe-eläke jaetaan lesken ja lasten kesken siten, että leski saa siitä

- 6/10, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi;
  - 5/12, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta;
  - 3/12, jos edunsaajina on leski ja kolme lasta;
  - 2/12, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia;
- ja lapset saavat siitä
- 4/10, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi;

- 7/12, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta;
- 9/12, jos edunsaajina on leski ja kolme lasta;
- 10/12, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia.

Lasten saama lisäperhe-eläke jaetaan tasan edunsaajina olevien lasten kesken.

d) Perhe-eläkkeen yhteensovittaminen eräiden muiden eläkkeiden kanssa

Jos saman kuolemantapauksen johdosta suoritetaan tapaturmavakuutuslain mukaista perhe-eläkettä, sotilasvammalain mukaista huoltoeläkettä tai liikennevakuutuslain mukaista jatkuvaa korvausta, lisäperhe-eläke yhteensovitetään mainittujen eläkkeiden sekä työ- ja virkasuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvien eläkkeiden kanssa. Tällöin työ- ja virkasuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvat eläkkeet otetaan huomioon TEL 8 ja 8 a §:n mukaisesti yhteensovittuina mutta ilman TEL 8 c - 8 f §:n mukaista eläkesovitusta. Yhteensovitusrajaa laskettaessa käytetään samaa prosenttilukua kuin lisäperhe-eläkettä rajoitettaessa. Muuten yhteensovituksessa noudatetaan soveltuvin osin TEL 8 ja 8 a §:stä ilmeneviä periaatteita.

Yhteensovituksen johdosta lisäeläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että edellisessä kappaleessa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tapaturmavakuutus-, sotilasvamman- ja liikennevakuutuslain mukaisiin eläkkeisiin olisi ollut.

IV Eläketurvan ehdot ja eläkkeen laskeminen eräissä erikoistapauksissa

a) Henkilölle myönnetään rintamaveteraanien varhaiseläkelain mukainen eläke

Jos henkilölle myönnetään rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain mukainen eläke, myönnetään hänelle samasta ajankohdasta alkaen lisäeläketurvan osalta vanhuuseläke edellyttäen, ettei henkilö saa lisäeläketurvan mukaista työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä. Vanhuuseläke voidaan tällöin määrittellä korkeintaan yhtä suureksi kuin se työkyvyttömyyseläke, joka henkilölle olisi myönnetty, jos hänellä eläkkeen alkamisajankohtana olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen.

Jos rintamaveteraanien varhaiseläke myönnetään henkilölle, joka saa lisäeläketurvan mukaista työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä, henkilölle voidaan myöntää samasta ajankohdasta alkaen lisäeläketurvan osalta vanhuuseläke. Tällöin vanhuuseläkkeen suuruus voidaan määrittellä korkeintaan puoleksi edellisessä momentissa tarkoitettun työkyvyttömyyseläkkeen määrästä.

SU/Eija Kaipainen-Perttula

27.12.1993

Vanhuuseläkkeeseen ei voida vakuuttaa lisäosaa rintamaveteraanien varhaiseläkkeelle siirtymisen johdosta.

b) Varhennettu tai lykätty vanhuuseläke

Jos henkilö siirtyy varhennetulle vanhuuseläkkeelle tai hän lykkää vanhuuseläkkeelle siirtymistä, myönnetään lisäeläketurvan mukainen vanhuuseläke vakuutusmatemaattisesti siten muunnettuna kuin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä määrätään.

Kun lisäperhe-eläke tulee myönnettäväksi varhennetulla vanhuuseläkkeellä olleen edunjättäjän jälkeen, se myönnetään ansaitun eläkkeen määräisenä.

V Muuta**a) Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen epääminen tai vähentäminen**

Lisäeläketurvan työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen epäämisen ja vähentämisen osalta tulee olla voimassa samat määräykset kuin perusturvankin osalta.

b) Eläkkeen suorittaminen

Lisäeläke suoritetaan samoja määräyksiä noudattaen kuin perusturvan mukaiset eläkkeet. Tämän estämättä voidaan lisäeläketurvan mukainen vanhuuseläke suorittaa henkilölle, jolle on myönnetty rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain mukainen eläke.

c) Vapaakirja lisäetujen osalta

Vapaakirjan osalta tulee noudattaa vahvistettavia vapaakirjan ehtoja ja perusteita.

Voimaantulo

Kartta tulee voimaan 1.1.1994.